

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/149/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6922203400
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Gallo
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6922203400.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jaroslava Galla a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Klaudie Koskovej, v spore žalobkyne: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX B. XX, zastúpená JUDr. Mário Keleti, advokát, so sídlom Hlavná 36, Hnúšťa proti žalovanému: 1/ Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., so sídlom Martinská 49, 821 05 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 36 022 047, 2/ Slovenská republika, zastúpená Slovenský vodohospodársky podnik, š.p., so sídlom Martinská 49, 821 05 Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 36 022 047, o zaplatenie sumy 6 914,85 Eur s prísl., o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 13C/78/2022 – 201 zo dňa 12.09.2023, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.
- II. Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému 1/ náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.
- III. Žalovanému 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepripisuje.

odôvodnenie:

1. Odvolaním napadnutým rozsudkom okresný súd, ako súd prvej inštancie, zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala zaplatenia sumy vo výške 6.914,85 Eur spolu s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností vo vlastníctve žalobkyne a zaviazal ju na povinnosť zaplatiť žalovanému 1/ a 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že žalobkyňa sa domáhala pôvodne len voči žalovanému 1/ povinnosti zaplatiť sumu 6.914,85 Eur z titulu vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností v jej vlastníctve, nachádzajúce sa C. D. E. B.. Ročná výška bezdôvodného obohatenia mala predstavovať sumu 2.304,95 Eur, čo za obdobie predchádzajúcich rokov (2019, 2020 a 2021) malo predstavovať žalovanú sumu. Žalobu odôvodnila tým, že nehnuteľnosti, ktoré sú v jej vlastníctve sa nachádzajú C. D. E. B. a tieto má užívať žalovaný bez zmluvy za účelom vodohospodárskej činnosti ako záber C. D. E. B. v celkovej výmere 46.099 m². Tieto nehnuteľnosti identifikovala predloženými listami vlastníctva č. XX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX F. XXX kat. úz. B. s tým, že žalovaný 1/ užíva ich časť, konkrétne záber z G. H. parciel uvedených na priložených LV ako I. H. parcely, ktoré sú označené ako vodná plocha, resp. trvalý porast. Okresný na základe návrhu žalobkyne uznesením zo dňa 06.03.2023 sp. zn. 13C/78/2022-113 pripustil vstup do konania na strane žalovaného 2/ ako ďalší subjekt Slovenskej republiky, zastúpenú Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p., so sídlom v Bratislave.

3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania a právneho posúdenia dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, a to z viacerých dôvodov. V prvom rade sa zaoberal otázkou vecnej legitímácie nielen na strane žalobkyne (aktívna vecná legitímácia), ale aj na strane žalovaných (pasívna vecná legitímácia). Medzi stranami nebolo sporné, že žalobkyňa v roku 2021 predala poľnohospodárskemu

družstvu Bakov časť nehnuteľností vedených na LV č. XXX kat. úz. B. (v žalobe označených na LV č. XXX), a to na základe kúpnej zmluvy, z ktorej vklad údajov do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 14.10.2021 a vedených na LV č. XXX kat. úz. B. (v žalobe označené na LV č. XXX), a to kúpnu zmluvou, ktorej vklad údajov do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 30.07.2021. Nakoľko žalobkyňa nebola vlastníčkou časti nehnuteľností, ktoré mal žalovaný 1/ užívať bez právneho dôvodu, tak nemohla byť subjektom na úkor ktorého sa žalovaní 1/ a 2/ užívaním časti prevedených nehnuteľností mohli obohatiť. Vo vzťahu k týmto predaným nehnuteľnostiam za žalované obdobie, žalobkyňa v tejto časti nedisponovala aktívnou vecnou legitimáciou, a preto žalobu v uvedenej časti (týkajúcej sa predanej výmery) zamietol. Vo vzťahu k pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 1/, túto mal danú s poukazom na § 2 ods. 1, § 5 ods. 1 a § 6 ods. 1, 2 zákona č. 111/1990 Zb., podľa ktorých je žalovaný 1/ subjektom, ktorý hospodári s majetkom štátu a je priamym subjektom vzťahov k štátnemu rozpočtu. Jednou z jeho kompetencií je aj oprávnenie konať v mene štátu v súdnych konaniach prejednávajúcich spory majúce pôvod v majetku štátu. Pri skúmaní pasívnej vecnej legitimácie vychádzal aj z rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15CoCsp/39/2022 zo dňa 11.01.2023. Mal za to, že na strane žalovaného 1/ je daná pasívna vecná legitimácia, a preto na strane žalovaného 2/ pasívna vecná legitimácia už nemôže byť daná, v dôsledku čoho žalobu voči žalovanému 2/ zamietol. Námietku premlčania uplatneného nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia vznesenú žalovanými za obdobie presahujúce dva roky pred podaním žaloby t. j. za obdobie predchádzajúce 13.10.2020 (žaloba bola podaná na súd prvej inštancie dňa 13.10.2022) považoval za dôvodnú, nakoľko k jej premlčaniu došlo uplynutím dvojiročnej subjektívnej premlčacej doby. Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za rok 2019 až do 12.10.2020 považoval za premlčaný a nebolo ho možné priznať. V tejto časti tak taktiež nemohol žalobe vyhovieť a zamietol ju. Ďalej konštatoval, že medzi stranami bola sporná otázka, či vodná nádrž je vodným tokom alebo vodnou stavbou v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách (ďalej len „ZoV“). Podľa § 43 ods. 8 a ust. § 52 ods. 2 ZoV v pochybnostiach, či ide o vodný tok, prirodzené alebo umelé koryto alebo, či ide o vodnú stavbu alebo jej súčasť rozhoduje orgán štátnej vodnej správy. V tomto smere žiadna zo strán sporu neoznačila a ani nepredložila rozhodnutie orgánu štátnej vodnej správy týkajúce sa posúdenia, že vodná nádrž je vodným tokom alebo vodnou stavbou. Mal za to, že žalobkyňa aj napriek namietanému rozsahu užívania dotknutých pozemkov pod D. E. B. nešpecifikovala výmeru nehnuteľností, ktoré predala počas žalovaného obdobia. Rovnako neuviedla, akým konkrétnym spôsobom žalovaní užívali dotknuté pozemky pod vodnou nádržou. Taktiež nepreukázala, a ani netvrdila, že by žalovaní užívali dotknuté nehnuteľnosti aj iným spôsobom než tým ako je uvedený v ZoV, t. j. výkonu práv a povinností spojených so správou D. E. B.. V takomto prípade by bolo bezdôvodné obohatenie vylúčené, pričom v tomto smere poukázal na rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28Cdo/2750/2017. Výkon správy nebolo možné chápať ako získavanie majetkového prospechu na úkor žalobkyne. Žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, a preto žalobu zamietol. S ohľadom na zamietnutie žaloby bolo podľa názoru prvoinštančného súdu bezpredmetné vykonanie znaleckého dokazovania za účelom zistenia výšky bezdôvodného obohatenia. Poukázal na to, že ak ZoV pri obmedzení vlastníckeho práva priznáva vlastníčkovi právo na náhradu, je to len v zákonom stanovených prípadoch, ktorých sa súdená vec netýka.

4. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a tieto priznal úspešným žalovaným 1/ a 2/ voči neúspešnej žalobkyne v rozsahu 100%.

5. Proti rozsudku okresného súdu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa, a to z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Žiadala, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podľa názoru žalobkyne výška bezdôvodného obohatenia ostala sporná, bolo túto potrebné dokazovať, a preto záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z dôvodu čiastočného predaja pozemkov považovala za predčasný, nakoľko sa mala určiť samotná výška bezdôvodného obohatenia. Mala za to, že až po vykonaní dokazovania vo vzťahu k výške bezdôvodného obohatenia, by súd mohol konštatovať, či táto za obdobie, v ktorom bola vlastníčkou nehnuteľností bola vyššia alebo nižšia ako bola žalovaná suma. Až po ustálení výšky bezdôvodného obohatenia, by súd mohol rozhodnúť o tom, či žalobkyňa žiadala viac ako jej prináležalo. Uvedené malo platiť aj k premlčaniu nároku za obdobie od roku 2019 až do 12.10.2020, nakoľko prvoinštančný súd mal rozhodovať o celom uplatnenom nároku a až na podklade jeho reálneho vyčíslenia mohol rozhodnúť. Konštatovala, že v konaní nebolo sporné, že žalovaný 1/ pozemky žalobkyne užíval bez náhrady, pričom takéto užívanie aj na základe zákona nemôže byť vykonávané bez náhrady. V tomto smere poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo/52/2009 z 31.01.2011, podľa ktorého užívanie verejného priestranstva aj len z časti pozemku patriacemu tretej osobe má za následok vznik

bezdôvodného obohatenia. Bola toho názoru, že aj výkon zákonných splnomocnení zakladá právo na primeranú náhradu práve z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Poukázala na čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, ktorý nielen garantuje právo vlastníť, ale aj realizáciu oprávnení vyplývajúcich z § 123 OZ. Zamietnutie žaloby z dôvodu nepreukázania dôkazného bremena považovala za irelevantné vzhľadom na charakter sporu. Uviedla, že nemá možnosť nahliadať do účtovníctva žalovaného 1/, pričom nepochybuje o tom, že žalovaný 1/ vyberá poplatky v zmysle § 78 a § 79 ZoV. Ak prvoinštančný súd polemizoval o tom, či sa pozemky sú pod vodným tokom alebo pod vodnou stavbou, tak poukázala na § 52 ods. 1 písm. c) ZoV, podľa ktorého je vodná nádrž jednoznačne definovaná ako vodná stavba. V závere odvolania namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu.

6. Žalovaný 1/ vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhol rozsudok okresného súdu potvrdiť. Odvolanie považoval za zmätočné. Uviedol, že žalobkyňa v celom konaní neuviedla, akým konkrétnym spôsobom mal jednotlivé nehnuteľnosti užívať, a akým spôsobom mu mal vzniknúť majetkový prospech. Poukázal na to, že vlastnícke právo nie je neobmedzené, nakoľko ZoV upravuje aj povinnosti vlastníkov pobrežných pozemkov vo vzťahu k správcovi vodných tokov. Taktiež uviedol, že v čase prevzatia správy žalovaným od SPF boli vodné toky podľa platných právnych predpisov vrátane OZ súčasťou pozemku. Uviedol, že účelom vodnej nádrže je akumulácia vody pre závlahu pozemkov. Vodná nádrž B. bola vytvorená prehradením údolia vodného toku H. a tvoria ju funkčné objekty – priehradné teleso a združený funkčný objekt. Vodnými stavbami sú len konkrétne stavebné objekty, ktoré sa však nenachádzajú na všetkých pozemkoch uvedených v žalobe. Taktiež namietal definíciu vodnej nádrže B. zo strany žalobkyne ako vodnej stavby. Mal za to, že ide o nádrž, ktorá je útvarom povrchovej vody.

7. V odvolacej replike žalobkyňa zotrvala na podanom odvolaní. Opätovne poukázala na výšku bezdôvodného obohatenia, ktorá bola v konaní sporná a bolo ju potrebné v ďalšom konaní dokazovať. Žalovaný 1/ nesporne zriadil na jej pozemkoch vodnú nádrž B., ktorú naďalej prevádzkuje a nakladá s pozemkami v jej vlastníctve ako vlastnými, pričom ju obmedzuje v užívaní jej vlastníckeho práva. Poprela, že by v konaní nebolo sporné, že na jej pozemkoch sa nachádza vodný útvar. Práve naopak, bola toho názoru, že v konaní nebolo sporné, že na jej pozemkoch sa nachádza vodná stavba a jej časť je zaliata vodnou plochou, pričom sa jedná o vodnú nádrž, ktorá nie je definovaná len zákonom, ale aj samotným kolaudačným rozhodnutím.

8. Krajský súd v Banskej Bystrici, ako odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP), viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (a contrario § 385 ods. 1 CSP) a rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP.

9. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

10. Na základe podaného odvolania žalobkyne, tak v rozsahu podaného odvolania v zmysle § 379 CSP a dôvodov podaného odvolania podľa § 380 CSP, po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie a konania, ktoré mu predchádzalo, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav veci, dôkazy vyhodnotil v súlade s ust. § 191 ods. 1 CSP, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie má náležitosti podľa § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd konštatuje, že na základe preskúmania veci dospel k záveru, že podané odvolanie zo strany žalobkyne nie je dôvodné. Po preskúmaní veci odvolací súd nezistil žiadne vady konania v konaní pred súdom prvej inštancie, ktoré by sa týkali procesných podmienok. Vo vzťahu preskúmania veci samej odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie z hľadiska posúdenia opodstatnenosti žaloby žalobkyne dospel k správny skutkovým a právnym záverom a rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny.

11. Žalobkyňa sa domáhala pôvodne voči žalovanému 1/ a následne aj voči žalovanému 2/ zaplata sumy 6.914,85 Eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia podľa § 451 ods. 2 OZ z dôvodu, že je vlastníčkou nehnuteľností tvoriacich koryto vodnej nádrže B.. Z rozhodnutia okresného súdu vyplýva, že k zamietnutiu žaloby došlo z viacerých dôvodov, a to čiastočne pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v rozsahu nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia k časti nehnuteľnostiam, ktoré v roku 2021 previedla kúpnu zmluvou na tretí subjekt, taktiež k zamietnutiu žaloby došlo čiastočne z dôvodu premlčania uplatneného nároku a z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ ako aj neunesenia dôkazného bremena.

12. Z obsahu podaného odvolania vyplýva, že žalobkyňa nijako nenamietala zamietnutie žaloby voči žalovanému 2/ z dôvodu nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, a preto v tomto rozsahu zamietnutia žaloby, absentovali dôvody preskúmania správnosti záveru okresného súdu. V tejto

časti odvolací súd považoval rozhodnutie okresného súdu za vecne správne. Žalobkyňa v odvolaní namietala rozhodnutie o čiastočnom zamietnutí žaloby z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie a premlčania ako predčasné, nakoľko podľa názoru žalobkyne bolo potrebné prvotne vykonať dokazovania za účelom zistenia výšky bezdôvodného obohatenia. Uvedená námietka žalobkyne je vo vzťahu k uvedeným dôvodom zamietnutia žaloby irelevantná. Vo vzťahu k aktívnej vecnej legitímácii v zmysle § 451 a nasl. OZ, je aktívne legitimovaný ten subjekt, na úkor ktorého došlo k bezdôvodnému obohateniu. Aktívne legitimovaným na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je teda ten subjekt, na úkor koho bolo bezdôvodné obohatenie získané, pričom povinnosťou žalobkyne je práve preukázať to, že práve ona je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvádza svoj nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žalobkyňa žalobu doručenu okresnému súdu dňa 13.10.2022 odôvodnila tým, že je vlastníčkou nehnuteľností, ktoré tvoria koryto vodnej nádrže B., a ktoré má bez právneho dôvodu užívať žalovaný 1/, pričom nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia si uplatňovala za obdobie rokov 2019 až 2021. V konaní bolo taktiež preukázané, že zo strany žalobkyne došlo v roku 2021 k prevodu časti nehnuteľností v tom čase evidovaných na LV č. XXX a LV č. XXX kat. úz. B. v prospech poľnohospodárskeho družstva Bakov. Je tak zrejmé, že k častiam týchto nehnuteľností došlo na strane žalobkyne k strate aktívnej vecnej legitímácie, nakoľko už nebola od rozhodnutia o povolení vkladu dňa 31.07.2021 a dňa 15.10.2021 vlastníčkou častí nehnuteľností vo vzťahu ktorým sa domáhala vydania bezdôvodného obohatenia za časť žalovaného obdobia, kedy došlo k prevodu vlastníckeho práva k predmetným častiam nehnuteľností na tretí subjekt. Žalobkyňa vo vzťahu k premlčaniu nároku za obdobie od roku 2019 do 12.10.2020 t. j. dva roky pred podaním žaloby nenamietala plynutie premlčacej doby zo strany prvoinštančného súdu. Preukazovanie výšky bezdôvodného obohatenia, či už k otázke aktívnej vecnej legitímácie alebo premlčania je bez právneho významu a nemá naň žiaden vplyv. Argumentácii žalobkyne vo vzťahu k zamietnutiu časti žaloby z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie a premlčania je preto nedôvodná.

13. Podľa § 451 ods. 1 OZ, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

14. Podľa § 451 ods. 2 OZ, bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu, alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

15. Z citovaného ustanovenia zákona jednoznačne vyplýva, že bezdôvodným obohatením je určitý majetkový prospech, ktorý by mal byť získaný konkrétnym plnením. Za majetkový prospech sa rozumie získanie majetkových hodnôt vyjadriteľných v peniazoch. Ide predovšetkým o stav, keď sa doterajší majetok obohateného určitým spôsobom zväčší. Za majetkový prospech sa považuje aj prospech spočívajúci vo výkonoch bez právneho dôvodu, ktoré je možné finančne vyjadriť, realizovaných v prospech obohateného, ako aj v peniazoch vyjadriteľný akýkoľvek vzťah, ktorý je na prospech obohateného, ak sa tak stalo za podmienok uvedených v ust. § 451 ods. 2 OZ. Za majetkový prospech je možné považovať aj užívanie veci iného, ak sa tak uskutočňuje bez právneho dôvodu. Užívanie veci však musí byť jednoznačne a konkrétne preukázané, to znamená kedy, v akom rozsahu a akým spôsobom k užívaniu veci došlo.

16. Podľa čl. 8 CSP strany sporu sú povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu.

17. Z čl. 8 CSP vyplýva, že dokazovať je povinný každý, kto v spore niečo tvrdí. Nedodržanie dôkaznej povinnosti a následne neunesenie dôkazného bremena vedie v prípade danej strany sporu k procesnej pasivite, ktorá je sankcionovaná stratou sporu. Dôkaznú povinnosť a s ňou súvisiace dôkazné bremeno má v spore každý, kto niečo tvrdí, a to najmä žalobcovia, ktorí sa domáhajú žalobou konkrétneho nároku. Pokiaľ žalobcovia sú v spore pasívny a neunesú dôkazné bremeno, výsledkom sporu je zamietnutie žaloby.

18. Žalobkyňa okrem tvrdení v žalobe a na pojednávaníach, neprodukovala žiadne dôkazy, ktoré by preukázali jej nárok, a ktoré by preukázali, že na strane žalovaného reálne došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia ako konkrétneho majetkového prospechu a v akom rozsahu by toto malo vzniknúť. Žalobkyňa neunesla bremeno tvrdenia a v konaní jednoznačne nepreukázala dôvodnosť uplatneného nároku, a preto z dôvodu neunesenia dôkazného bremena znáša následok v podobe zamietnutia žaloby.

19. Žaloba bola podaná na súd prvej inštancie dňa 13.10.2022, teda v čase keď bol platný a účinný ZoV. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na ust. § 48 ods. 1 ZoV, podľa ktorého správa vodných tokov je všestranne zameraná starostlivosť o zachovanie a rozvoj všetkých funkcií vodných tokov a ich korýt. Správca vodného toku je aj správcom pozemkov korýt, ktoré sú vo vlastníctve Slovenskej republiky.

20. So správou vodných tokov ZoV spája určité oprávnenia a povinnosti správcu vodného toku, ktoré sú vymedzené a zakotvené v ust. § 48 až § 49 ZoV. Správca vodného toku je tak oprávnený okrem iného pri výkone správy vstupovať v nevyhnutnom rozsahu na cudzie nehnuteľnosti, ako aj užívať pobrežné pozemky (§ 49 ods. 1 písm. a/, ods. 2 ZoV). Čo sa týka samotných vlastníkov pobrežných pozemkov vo vzťahu k správcovi vodného toku, vlastník pobrežného pozemku je povinný umožniť správcovi vodného toku výkon jeho oprávnenia (§ 50 ods. 1 písm. a/ ZoV). Odvolací súd v zhode s názorom okresného súdu uvádza, že výkonom zákonných práv a plnením zákonných povinností správcu vodných tokov (ktorým je žalovaný 1/) nemôže dôjsť k vzniku bezdôvodného obohatenia, a teda majetkového prospechu podľa ust. § 451 ods. 2 OZ. Žalobkyňa v spore ani neuviedla konkrétne skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že žalovaný 1/ ako správca vodného toku v žalovanom období užíval bez právneho dôvodu sporné nehnuteľnosti takým spôsobom, na základe ktorého by mu bol vznikol majetkový prospech a užívanie ktoré by bolo v rozpore s oprávneniami, ktoré správcovi vodných tokov vyplývajú priamo zo zákona (§ 48, § 49 ZoV). Žalovaná tak v spore nepreukázala nielen výšku a rozsah užívania, ale ani spôsob, akým by sa mohol žalovaný 1/ bezdôvodne obohatiť na jej úkor.

21. Rozsudok okresného súdu, pokiaľ žalobu žalobkyne zamietol, z dôvodu, že táto neuniesla dôkazné bremeno, je potrebné považovať za vecne správny.

22. Odvolací súd nepopiera tvrdenia žalobkyne, že vodná nádrž B. je vodnou stavbou. Je však potrebné si uvedomiť, že táto je tvorená vodným tokom, pričom pozemok pod vodným tokom predstavuje jeho koryto a je súčasťou vodného toku. Skutočnosť, že vodná nádrž je vodohospodárskym dielom - stavbou vyplývalo už aj z § 38 ods. 1 písm. zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (ďalej len „vodný zákon“), ktorý bol platný a účinný v čase, kedy došlo k výstavbe vodnej nádrže B.. Odvolací súd považuje za potrebné v tomto smere poukázať na znenie čl. 10 Ústavy ČSSR č. 100/1960 Zb. (platnej v čase kedy došlo k výstavbe vodnej nádrže), podľa ktorého nerastné bohatstvo, základné zdroje energie, základný lesný pôdny fond, prírodné zásoby podzemných vôd, vodné toky a prírodné liečivé zdroje sú v štátnom vlastníctve. Podrobnosti ustanoví zákon Federálneho zhromaždenia. Týmto zákonom je práve vodný zákon, ktorý v ust. § 31 ods. 1 demonštratívne vymedzil, čo sa považuje za vodný tok. V zmysle uvedeného ust. § 31 ods. 1 vodného zákona sú vodnými tokmi vody trvalo tečúce po zemskom povrchu medzi brehmi buď v prirodzenom (prípadne upravenom) koryte, ako bystriny, potoky, rieky, alebo v umelom koryte, ako prieplavy, vodné kanále, nádrže a pod., alebo vody nachádzajúce sa v slepých ramenách vodných tokov, včítane ich koryt. V zmysle uvedeného je možné konštatovať, že pozemky, ktoré sú súčasťou vodného toku mali patriť štátu. Rovnako podľa právnej teórie pozemky tvoriace koryto riek (riečište) mohli byť do 1. apríla 1975 v súkromnom vlastníctve. V zmysle ust. § 31 ods. 1 vodného zákona boli zahrnuté do pojmu vodných tokov aj ich korytá, bez rozdielu toho, či už išlo o prirodzené, upravené alebo umelé (vodné kanále, nádrže a pod.). Vlastnícky to znamenalo ku dňu účinnosti vodného zákona (1. apríl 1975) poštátnenie týchto pozemkov, pričom za pozemky tvoriace prirodzené toky nepatrila náhrada a v ostatných prípadoch patrila náhrada obdobne podľa predpisov o vyvlastnení. Definícia vodného toku v uvedenom vodnom zákone vytvorila ako predmet vodného toku: 1. vodný prúd ako veci nespôsobilej k vlastníctvu (ide o vodný živel, ktorý nemožno dostatočne ovládnuť a preto podľa klasických predstáv nie je vylúčený z vecí in commercio obdobne ako aj iné veci obdobnej povahy ako napr. ovzdušie), 2. pozemok (koryto), po ktorom tento vodný prúd odteká, a ktorý je vlastnícky spôsobilý (pozri Fajnor. V., Záturecký. A.: Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, Gaisbacher. J., Peceň. P. a kol.: Základy pozemkového práva Komentár, Krecht.j.: K reštitúcii vodných tokov a vodohospodárskych diel).

23. Ak sa teda pripustí, že sporné nehnuteľnosti tvoria koryto vodného toku - vodnej nádrže B., tak tento mal prejsť do vlastníctva štátu najneskôr k 1. aprílu 1975 poštátnením. Pozemok bol vo vlastníctve štátu a v zmysle platných predpisov na území Slovenskej republiky takéto pozemky naďalej sú výlučným vlastníctvom štátu (pozri čl. 4 Ústavy SR č. 460/1992 Z.z. a § 43 ods. 1 ZoV). Rovnako v súčasnosti Ústava Slovenskej republiky v čl. 4 ods. 1 výslovne uvádza, že nerastné bohatstvo, podzemné vody, prírodné liečivé zdroje a vodné toky sú vo vlastníctve Slovenskej republiky. Z uvedeného tak vyplýva, že vodné toky, a teda aj ich súčasti (prirodzené alebo umelé korytá) môžu byť len vo vlastníctve štátu - Slovenskej republiky. Odvolací súd v tomto smere poukazuje aj na aktuálne rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Sžp/1/2012, že pokiaľ vlastnícke právo k vodnému toku vyplýva priamo z Ústavy SR, zápis v katastri nehnuteľností má len evidenčný charakter, a pokiaľ žalobkyňa figuruje ako vlastník nehnuteľností, ktoré je možné charakterizovať ako vodný tok alebo koryto vodného toku, takýto zápis s ohľadom na vymedzenie vlastníctva k vodným tokom v Ústave SR nie je možné pokladať za hodnoverný. Údaje katastra, ktorých hodnovernosť je vyvrátená sa nesmú používať (§ 71 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam /Katastrálny zákon/ v znení neskorších predpisov). Žalobkyni tak nemohol vzniknúť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia

len z toho titulu, že je evidovaná v katastri nehnuteľností ako vlastníčka časti nehnuteľností (pozemkov) tvoriacich koryto vodného toku. Žalobkyni by mohol vzniknúť len nárok na náhradu škody (§ 49 ods. 4 Vodného zákona), ak by žalovaným 1/ ako správcom vodného toku pri výkone správy vodného toku a užívaní pobrežných pozemkov bola spôsobená škoda. Týka sa to však len pozemkov tvoriacich pobrežné pozemky, nie pozemkov tvoriacich koryto vodného toku.

24. Odvolací súd preto potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny, a to aj v závislom výroku o trovách konania vzhľadom na neúspech žalobkyne.

25. O trovách odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému 1/ odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP (ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie) v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP (súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu) a nakoľko žalovaný 1/ mal úspech v odvolacom konaní, má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu. Vo vzťahu k trovám odvolacieho konania voči žalovanému 2/ odvolací súd rozhodol rovnako podľa § 396 ods. 1 CSP v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP. Keďže však v odvolacom konaní úspešnému žalovanému 2/ žiadne trovy odvolacieho konania nevznikli (keďže odvolanie bolo podané v celom rozsahu), nakoľko sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril, odvolací súd rozhodol tak, že žalovanému 2/ náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyni nepriznáva. Prihliadol pritom na čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúcich procesnú ekonomiu, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/14/2018 zo dňa 28.02.2018 uverejnené pod R72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018.

26. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov členov senátu 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.